

Regeringens proposition

1985/86: 125

med förslag om tilläggsbudget III till
statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Prop.
1985/86: 125

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 13 mars 1986.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Kjell-Olof Feldt

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter m. m. på tilläggsbudget III till statsbudgeten för innevarande budgetår. De anslag som begärs uppgår till ca 1 065 milj. kr. De största anslagen går till särskilda insatser i Malmöregionen och i Bergslagen inom utbildnings-, arbetsmarknads- och industridepartementets verksamhetsområden samt till byggnadsarbeten inom justitiedepartementets verksamhetsområde, energibesparande åtgärder i statliga byggnader och till Vattenfall för förvärv av vattenkrafttillgångar.

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Hultström, Lindqvist

Föredragande: statsministern Carlsson och statsråden Feldt, Wickbom, Andersson, Sigurdson, Hultström, Bodström, Lundkvist, Leijon, Gradin, Gustafsson, Peterson, Dahl

Proposition med förslag om tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Statsrådet Feldt anför:

De anslag som riksdagen har anvisat sedan statsbudgeten för budgetåret 1985/86 fastställdes har uppförts på tilläggsbudget I (FiU 1985/86: 9, rskr 105). Regeringen har i prop. 1985/86: 101 föreslagit riksdagen att bifalla vissa anslag på tilläggsbudget II. Regeringen har vidare i prop. 1985/86: 82 föreslagit riksdagen att 30 milj. kr. anvisas för bidrag till idrottsföreningar för vissa arbetsgivaravgifter. I prop. 1985/86: 91 har regeringen föreslagit riksdagen att 240 milj. kr. anvisas till statens vattenfallsverk och i prop. 1985/86: 102 föreslås att riksdagen anvisar 150 milj. kr. till vissa åtgärder för omställning av energisystemet. I prop. 1985/86: 120 föreslår regeringen att riksdagen anvisar 1 810 milj. kr. till Svenska Varv AB samt inlösen av skuldebrev till Svenska Varv. De ytterligare medelsbehov som nu kan överblickas bör sammanfattas i en gemensam proposition angående utgifter på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86.

Statsråden föredrar förslag till riksdagen i frågor angående anslag m. m. på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86. Anförandena redovisas i underprotokollen för respektive departement.

Statsrådet Feldt avslutar:

- Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
  - att besluta om anslag m. m. på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 och vidta övriga åtgärder i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredragandena lagt fram.

Regeringen beslutar att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen som bilagor I-11.

Justitiedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Wickbom

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Andra huvudtiteln

B. Polisväsendet

[1] B 9. Byggnadsarbeten för polisväsendet

I statsbudgeten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag om 1 000 kr. (prop. 1984/85: 100 bil. 4, JuU 29, rskr. 271). Anslagets storlek är beräknat på erfarenhetsmässiga grunder med utgångspunkt från ingående reservation och medelsbehovet för de aktuella byggnadsprojekt som är uppförda i investeringsplanen under anslaget. Det faktiska medelsbehovet blir sedan ett resultat av tidpunkten för byggstart, fakturering från entreprenören och andra förändringar i betalningsströmmarna. I anslagsframställningen för budgetåret 1986/87 samt i en komplettering till denna anmälde byggnadsstyrelsen att ytterligare medel behövdes för innevarande budgetår. Byggnadsstyrelsen har senare i en kompletterande skrivelse beräknat det ytterligare medelsbehovet till 20 milj. kr.

Föredragandens överväganden

I årets budgetproposition 1985/86: 100 bil. 4 (s. 76) anmälde jag att jag avsåg att återkomma till frågan om ytterligare anslag för budgetåret 1985/86 i samband med förslag till tilläggsbudget III. Med hänsyn till det faktiska medelsbehovet under innevarande budgetår föreslår jag att be-
gärda 20 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för polisväsendet* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

E. Kriminalvården

[2] E 7. Byggnadsarbeten för kriminalvården

I statsbudgeten för innevarande budgetår är under denna anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag om 10 milj. kr. (prop. 1984/85: 100 bil. 4, JuU 36, rskr. 342). Anslaget är beräknat på erfarenhetsmässiga grunder med utgångspunkt från ingående reservation och medelsbehovet för de aktuella byggnadsprojekten som är uppförda i investeringsplanen under anslaget. Det faktiska medelsbehovet blir sedan ett resultat av tidpunkten för byggstart, fakturering från entreprenören och andra förändringar i betalningsströmmarna. I anslagsframställningen för budgetåret 1986/87 anmälde kriminalvårdsstyrelsen att ytterligare medel behövdes för innevarande budgetår.

Föredragandens överväganden

Med hänsyn till det faktiska medelsbehovet under innevarande budgetår föreslår jag att 26 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för kriminalvården* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 26 000 000 kr.

Utrikedepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Andersson

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Tredje huvudtiteln

A. Utrikesdepartementet

[1] A 10. Kommittéer m. m.

På detta anslag har i statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisats ett reservationsanslag av 4 635 000 kr. Den utredningsverksamhet som bekostas från anslaget har under budgetåret blivit mer omfattande och kostnadskrävande än vad som kunde förutses vid anslagsberäkningen hösten 1984. De oförutsedda anslagsbehoven hänför sig bl. a. till det fortsatta arbetet inom utredningen om samband mellan nedrustning och utveckling samt utredningen om Sveriges Radios utlandsprogram, som tillsattes i januari 1985 och som inte kostnadsberäknades hösten 1984.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten
för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 1 750 000 kr.

F. Diverse

[2] F 4. Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

På detta anslag har i statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisats ett reservationsanslag av 14 500 000. En ny chef för institutet har utnämnts av regeringen. Denne kommer att inleda tjänstgöring på institutet den 1 maj 1986 och under en period av fem månader samtjänstgöra med den avgående chefen för institutet, varav två månader infaller under detta budgetår. Extrakostnaderna beräknas för detta budgetår till 150 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

Socialdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringsammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Sigurdson

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Femte huvudtiteln

E. Hälso- och sjukvård m. m.

E 18. Bidrag till Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut

På detta anslag har i statsbudgeten för innevarande budgetår anvisats ett anslag av 18,6 milj. kr.

Föredragandens överväganden

Staten och Landstingsförbundet har träffat en överenskommelse om finansiering av Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut (Spri) åren 1984–1986. Enligt denna skall bl. a. staten svara för bidrag med 18,9 milj. kr. för år 1985 och 21 milj. kr. för år 1986. Som jag anförde vid min anmälan av detta anslag för budgetåret 1986/87 (prop. 1985/86: 100 bil. 7, s. 100) innebär detta att belastningen på anslaget kan förväntas bli 19 950 000 kr. under budgetåret 1985/86. Jag återkommer nu till denna fråga.

Eftersom till Bidrag till Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut för budgetåret 1985/86 anvisats ett anslag av 18,6 milj. kr. behöver ytterligare 1 350 000 kr. anvisas till detta ändamål för innevarande budgetår.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till anslaget *Bidrag till Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett anslag av 1 350 000 kr.

Kommunikationsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Hultström

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Sjätte huvudtiteln

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

[1] A 2. Kommittéer m. m.

Under anslaget A 2. har i statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisats ett reservationsanslag på 4,2 milj. kr. Vid ingången av budgetåret fanns på anslaget en reservation på 544 743 kr. Under budgetåret 1985/86 har utredningsverksamheten blivit mer omfattande och kostnadskrävande än vad som förutsågs vid anslagsberäkningen hösten 1984. Jag räknar nu med ett ytterligare medelsbehov på 430 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 430 000 kr.

B. Vägväsende

[2] Vägverket

ADB-frågor

Vägverket har i en skrivelse den 4 februari 1986 redovisat vissa ADB-frågor och i anslutning härtil hemställt om regeringens medgivande att få förvärva aktier i ett bolag för utbildning inom ADB-området.

Vägverket har att vid fullgörandet av sina arbetsuppgifter söka tillvarata de rationaliseringsmöjligheter som kan finnas i syfte att öka säkerheten, snabbheten och servicen. Användande av ADB-teknik tjänar dessa syften. Redan i dag är därför ADB-användningen utbredd inom vägverket. Med statskontorets hjälp pågår även anskaffning av ny ADB-utrustning i form av en så kallad konceptupphandling för framtida avrop. Upphandlingen omfattar flerarbetsplatsdatorer, datorarbetsplatser, datakommunikationsnät, basprogramvara samt standardsystem för datahantering och dokumenthantering (s. k. kontorsautomation).

För ett effektivt utnyttjande av såväl den ADB-utrustning som i dag finns i vägverket som den utrustning som avses anskaffas fordras omfattande utbildningsinsatser. Ett stort antal anställda i verket på såväl central, regional som lokal nivå förväntas använda ADB. Dessa personer behöver genomgå dels en grundläggande utbildning, dels en återkommande vidareutbildning med hänsyn till de förändringar som kan antas uppstå inom tekniken i fråga.

Stor del av denna utbildning kan äga rum på regional nivå. Av praktiska skäl, däribland att viss utrustning endast kommer att finnas tillgänglig på central nivå, måste dock också en omfattande utbildning förläggas till Borlänge där vägverkets huvudkontor finns. Kontoret saknar dock egna lokaler för denna utbildning. Vägverket måste därför lösa lokalfrågan för att utbildningen över huvud taget skall kunna komma till stånd.

Utbildningscenter

Samtidigt som detta lokalbehov uppstått för vägverket har Borlänge kommun tagit initiativ till etablerande av ett utbildningscenter för ADB i Dalarna. Av den utredning som kommunen låtit utföra framgår att utbudet av kvalificerad ADB-utbildning inom regionen är mycket begränsat. Ett flertal företag och organisationer står därför i begrepp att skaffa sig egna basresurser för utbildning. Genom tillskapande av ett utbildningscenter skulle de slippa att göra dessa dyrbara investeringar. Centret skall nämligen ha till uppgift att tillhandahålla utbildningsresurser i form av lokaler, ADB-utrustning, programvara och lärare. Således talar såväl ekonomiska som rationella motiv för ett sådant resurscenter.

Även de företag och organisationer som inte kostnadsmässigt kan bära en investering i ADB-hjälpmedel men som har nytta av ADB-stöd för sin verksamhet skall kunna nyttja utbildningscentret.

Det skall också, enligt utredningens förslag, bli möjligt för företag som överväger att skaffa ADB-hjälpmedel – men som saknar tidigare erfarenhet och kunskaper – att utnyttja centret för att praktiskt pröva olika alternativ. Härigenom skulle det aktuella företaget få underlag för beslut om vilken funktion det tilltänkta ADB-stödet skall ha.

Det skall understrykas att utbildningscentret enbart skall tillhandahålla vissa resurser för utbildning inom ADB-området. Avsikten är således inte att centret skall tillhandahålla och ansvara för viss utbildning. I stället får var och en som utnyttjar centrets resurser ta ansvaret för utbildningens innehåll.

Formen för utbildningscentrets verksamhet

Flertalet av dem som visat intresse för centret har ansett att verksamheten bör bedrivas på affärsmässig grund. Det har då ansetts fördelaktigt att verksamheten drivs inom en väl avgränsad ekonomisk enhet. Vidare bör beslut kunna fattas snabbt, vilket underlättar en anpassning till de varierande behov som centrets nyttjare kan ha. Dessutom är det angeläget att det finns ett regelsystem att handla efter i olika tänkbara situationer. Med

hänsyn till att det rör sig om affärsverksamhet som kommer att bedrivas under marknadsmässiga villkor har föreslagits att aktiebolagsformen bör väljas.

Prop. 1985/86: 125

Vägverkets medverkan

Genom att vägverket förvärvar aktier i bolaget får verket tillgång till de resurser, främst i form av lokaler, som bolaget avser erbjuda sina ägare. Härigenom skapas möjligheter för verket att på ett ekonomiskt och administrativt fördelaktigt sätt lösa de lokalproblem som inledningsvis beskrivits.

Vägverket avser även att låta bolagets övriga ägare och andra som tar bolagets resurser i anspråk, nyttja mot skälig ersättning den ADB-utrustning och de resurser i övrigt inom förevarande område som vägverket disponerar. Härigenom fränjas ett effektivt kapacitetsutnyttjande. Vägverkets delägarskap bör således även gynna bolagets affärsidé, vilket torde gagna utvecklingen i Borlängeregionen.

Vägverket föreslår därför i sin skrivelse att verket ges rätt att förvärva aktier i bolaget.

Uppgifter om bolaget

Bolagets uppgift skall vara att tillhandahålla lokaler, maskiner, programvaror och utbildningsresurser för utbildning inom ADB-området. Som tidigare påpekats skall bolaget inte erbjuda någon utbildning. Ansvar för denna får åvila var och en som nyttjar bolagets resurser. Härigenom kommer bolaget inte att konkurrera med de företag som i dag erbjuder utbildning inom det aktuella området.

Förutom vägverket har fem företag/organisationer anmält sitt intresse att förvärva aktier i bolaget. Aktiekapitalet föreslås utgöra lägst 240 000 kr. och högst 600 000 kr. Vid bolagets bildande skall aktiekapitalet uppgå till 240 000 kr., fördelat på 240 aktier om vardera 1 000 kr. Var och en av aktietecknarna avser att förvärva en lika stor aktiepost.

Aktieägarna skall reglera samarbetet inför bolagsbildningen och vid handhavandet av verksamheten i bolaget. Enligt det förslag till avtal som föreligger är parterna eniga om att uppkommande vinster inte skall fördelas utan att dessa vinster i stället skall användas för konsolidering och utveckling av bolaget. Aktieförvärven i bolaget sker således inte i vinst- eller spekulationssyfte utan ägandet skall i stället vara att betrakta som en intresseandel i en gemensamt uppbyggd utbildningsresurs.

Bolagets firma skall vara Data-Källan Aktiebolag. Styrelsen skall ha sitt säte i Borlänge och varje delägare skall ha en plats i styrelsen.

Vidgade möjligheter för vägverket att bedriva försäljnings- och uppdragsverksamhet

I en skrivelse den 24 september 1985 har vägverket hemställt om ändring av förordningen (1967:258) med instruktion för vägverket. Motiven för vägverkets förslag är följande. Verket investerar betydande belopp i tek-

niska produkter som utvecklas för interna behov. Det är därför en stark önskan från vägverket att kunna täcka i vart fall en del av dessa utvecklingskostnader genom försäljning, uthyrning eller rätt för utomstående att tillverka eller försälja sådana produkter.

Vidare förekommer inom verket vissa tillfälliga resursöverskott, vilka skulle kunna utnyttjas bättre. Detta gäller framför allt för verkets byggnadsorganisation. Vägverket får i dag biträda kommuner och enskilda med utlåtanden, undersökningar eller andra arbeten om det är av allmänt intresse för vägväsendet. Vägverket föreslår nu att verkets uppdragsverksamhet får utvidgas till att även avse byggnadsverksamhet som är likartad vägbyggnadsverksamheten. Som ett exempel på ett sådant utvidgat verksamhetsområde nämner vägverket byggandet av landningsbana på en flygplats.

Föredragandens överväganden

Jag finner att övertygande skäl talar för att vägverket genom den lösning som verket presenterar i sin skrivelse skall kunna genomföra den omfattande utbildningsinsats som nu förestår inför den fortsatta utvecklingen på ADB-området. Den lösning på utbildningsproblemet som vägverket föreslår skall även syfta till att vid behov ge ett utbildningsstöd till andra statliga myndigheter i Falu-/Borlångeregionen. Det är dessutom regionalpolitiskt viktigt att verket på ett aktivt sätt deltar i samhällsutvecklingen i regionen.

Statens institut för personalutveckling (SIPU) och statskontoret bör ges möjlighet att på nära håll ta del av vägverkets och regionens erfarenheter av den föreslagna verksamheten.

Jag föreslår att vägverket ges möjlighet att förvärva aktier i Data-Källan AB intill ett belopp av högst 100 000 kr. Medel för förvärvet bör enligt min mening tas från anslaget B2. Drift av statliga vägar.

Det bör ankomma på regeringen att lämna vägverket närmare föreskrifter för förvärvet. I denna fråga har jag samrått med statsråden och cheferna för finans-, civil- och industridepartementen.

Ett godkännande av det förslag som vägverket för fram i fråga om dels försäljning m. m. av tekniska produkter, dels en utvidgning av uppdragsverksamheten till att även avse byggande som inte ingår i vägverkets väghållningsansvar torde inte omfattas av regeringens befogenheter. Jag delar vägverkets uppfattning att verket bör ha rätt att utvidga sin verksamhet enligt förslaget. Enligt min mening bör dock med tekniska produkter i vägverkets framställan inte avses ADB-produkter. En viktig förutsättning är dock att verket beträffande sådana uppdrag som frågan gäller uppträder helt affärsmässigt och att samtliga kostnader för verksamheten täcks.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

1. att medge att vägverket får förvärva aktier i Data-Källan AB för ett belopp av högst 100 000 kr.,

2. att medge att kostnaderna för förvärvet får belasta anslaget Drift av statliga vägar.
3. att medge att vägverkets verksamhetsområde får utvidgas i enlighet med vad jag nu har förordat.

Prop. 1985/86: 125

H. Telekommunikationer

[3] Televerket

Regeringens förslag till insatser i Malmöregionen till följd av avvecklingen av handelsfartygsproduktionen vid Kockums AB har redovisats i prop. 1985/86: 120 om vissa varvsfrågor m. m. Insatserna omfattar bl. a. att televerket föreslås få särskild kompensation för att tidigarelägga olika anläggnings-, service- och underhållsarbeten för att förbättra framkomligheten i telenätet och för att förbättra verkets service även i andra avseenden. Sammantaget beräknas åtgärderna ge sysselsättning åt ett 50-tal personer från mitten av år 1986.

Utbildning av personalen, som successivt kommer att ingå i televerkets vanliga organisation, beräknas kosta 3 milj. kr. Drift-, ränte- och avskrivningskostnaderna i samband med tidigareläggningen beräknas till 5 milj. kr. Jag föreslår att televerket kompenseras för dessa kostnader genom att statens avkastningskrav på verkets statskapital tillfälligt sänks med 8 milj. kr. De medel som televerket skall inleverera till statsbudgeten hösten 1986 bör reduceras med detta belopp. Riksdagens medgivande härtill bör inhämtas.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att medge att kravet på avkastning på televerkets statskapital sänks med 8 milj. kr. på det sätt som jag har förordat.

K. Övriga ändamål

[4] K 2. Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

Riksdagen beslöt (prop. 1984/85: 143, JoU 32, rskr 298) våren 1985 att verksamheten vid fiskeristyrelsens hydrografiska laboratorium fr. o. m. den 1 juli 1985 skulle föras över till SMHI:s ansvarsområde. Denna organisationsförändring skulle enligt den utredning som låg till grund för regeringens proposition medföra besparingar för statsverket på ca 500 000 kr. För att finansiera SMHI:s utgifter för laboratoriets verksamhet tillfördes anslaget K 2. 1 445 000 kr. varvid hänsyn togs till den beräknade besparingen.

SMHI har sedermera analyserat laboratoriets verksamhet, personal och ekonomi närmare. Institutet har därvid beräknat behovet av bidragsmedel för verksamheten under budgetåret 1985/86 till 1 845 000 kr. Detta anslags-

behov inkluderar kostnader för löner som varit för lågt beräknade samt kostnader för övertidsuttag som inte medtagits i den ursprungliga budgeten. Dessutom har SMHI haft engångskostnader i samband med omorganisationen på 50 000 kr. SMHI har därför i en skrivelse den 23 januari 1986 till regeringen hemställt om en utökning av anslaget med 450 000 kr.

Efter utredning enligt förordningen (1982: 136) om handläggning av vissa personalfrågor i statlig verksamhet utmed rikets kuster beslöt regeringen den 7 februari 1985 att åretruntbemanning skall upprätthållas på Gotska Sandön och Stora Karlsö. Beslutet innebär att bl. a. SMHI skall svara för kostnaderna för bemanningen. Kostnadsfördelningen bland berörda myndigheter gäller även investeringar för gemensamma ändamål.

SMHI har beräknat att kostnadsfördelningen innebär att institutets driftkostnader för fortsatt åretruntbemanning ökar med 50 000 kr. till 250 000 kr. Dessutom beräknas SMHI:s del för investeringar i bl. a. branddamm och fordon på Gotska Sandön under innevarande budgetår uppgå till 110 000 kr. SMHI har därför i en skrivelse till regeringen den 20 januari 1986 hemställt att anslaget K 2. tillförs 160 000 kr. Beräkningarna baseras på en preliminär bedömning av 1985/86 års kostnader. Enligt institutet kommer de berörda myndigheterna att göra en slutlig bedömning av kostnaderna senare under året.

Föredragandens överväganden

Eftersom riksdagens beslut om överföring av fiskeristyrelsens hydrografiska laboratorium trädde i kraft redan den 1 juli 1985 har jag förståelse för SMHI:s svårigheter att klara besparingsmålet på ett år. Det får anses rimligt att medge en viss övergångstid. Behovet därav förutsågs för övrigt redan i samband med överföringsbeslutet. Anslaget beräknades dock, i avsaknad av tillräckligt beräkningsunderlag, med utgångspunkt från att hela besparingen på 500 000 kr. kunde realiseras redan från överföringstidpunkten. Nu föreligger ett bättre underlag för att bedöma kostnadsbilden. Med hänsyn tagen till detta och till att vissa omprioriteringar eller besparingar bör kunna göras anser jag att SMHI bör anvisas ytterligare 400 000 kr.

Jag anser vidare att SMHI bör anvisas 160 000 kr. för att täcka merkostnaderna för den fortsatta åretruntbemanningen vid Gotska Sandön och Stora Karlsö. Det bör ankomma på regeringen att närmare bestämma om disponeringen av beloppet när de definitiva kostnaderna är kända.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag på 560 000 kr.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Feldt

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Sjunde huvudtiteln

D. Vissa centrala myndigheter m. m.

D 15. Energibesparande åtgärder i statliga byggnader

I statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett nytt reservationsanslag av 50 000 000 kr. Under budgetåret får byggnadsstyrelsen fatta beslut om energibesparande åtgärder i statliga byggnader inom en ram av 75 000 000 kr. Byggnadsstyrelsen handhar medlen till energibesparande åtgärder i statliga byggnader exkl. affärsverksbyggnader och byggnader tillhöriga statliga bolag och fördelar dessa till de olika lokalförvaltande myndigheterna.

Medel för dessa ändamål har t. o. m. budgetåret 1984/85 anvisats under elfte huvudtitelns reservationsanslag *Bidrag till energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m.*

Byggnadsstyrelsen hade fr. o. m. budgetåret 1973/74 t. o. m. budgetåret 1984/85 beslutat om energibesparåtgärder till en sammanlagd kostnad om 555 milj. kr. vilket överensstämmer med lämnat beslutsutrymme. Härav utgör 235 milj. kr. kostnader för åtgärder som utförts eller utförs av andra fastighetsförvaltande myndigheter.

Den 30 juni 1985 hade 80 milj. kr. för tidigare beslutade åtgärder ej utbetalats beroende på att andra fastighetsförvaltande myndigheter inte rekviderat medel i förväntad omfattning och försenat betalningsutfall. På grund härav beräknas medelsförbrukningen innevarande budgetår öka från tidigare beräknade 50 milj. kr. till totalt 90 milj. kr. Ytterligare 40 milj. kr. behöver således anvisas för ändamålet.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Energibesparande åtgärder i statliga byggnader* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.

Utbildningsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Bodström

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Åttonde huvudtiteln

C. Vuxenutbildning

[1] C 5. Undervisning för invandrare i svenska språket m. m.

Genom beslut den 25 maj 1973 meddelade Kungl. Maj:t vissa bestämmelser om undervisning för invandrare i svenska språket m. m. Enligt bestämmelserna utgår statsbidrag för bl. a. verifierade kostnader för ledararvode.

Enligt avtal mellan Folkbildningsförbundet och Svenska facklärarförbundet om löne- och anställningsvillkor för cirkelledare för perioden den 1 juli 1984—den 31 december 1985 skall fr. o. m. den 1 januari 1986 de fr. o. m. den 1 januari 1985 utgående lönebeloppen höjas med det procenttal som blir det totala utfallet av löneutvecklingsgarantin för 1985 i avtal om löner 1984—1985 för statstjänstemän m. fl.

Folkbildningsförbundet har i en skrivelse anmält att lönebeloppen för cirkelledarna med anledning härav räknats upp med 1,3 procent fr. o. m. den 1 januari 1986. Folkbildningsförbundet anhöll om att statsbidraget till studieförbunden räknades upp för att kompensera studieförbunden för de ökade kostnaderna.

Regeringen har genom förordning den 20 februari 1986 medgett att statsbidraget per studietimme får utgå med ett belopp som varierar mellan 182 kr. 30 öre och 206 kr. 90 öre för lagbunden undervisning och mellan 165 kr. 95 öre och 190 kr. 55 öre för övrig undervisning. Av beloppen får högst ett belopp som varierar mellan 88 kr. 85 öre och 113 kr. 45 öre per studietimme avse ledararvode. Detta innebär en ökning av statsbidraget per studietimme som varierar mellan 1 kr. 15 öre och 1 kr. 45 öre beroende på cirkelledarnas anställningstid. Den gjorda bidragsförändringen kan beräknas medföra ett ytterligare medelsbehov under detta anslag om ca 0,4 milj. kr. för budgetåret 1985/86.

Regeringen bör inhämta riksdagens godkännande av den beslutade höjningen av bidragsbeloppen. Förhandlingar mellan Folkbildningsförbundet och Svenska facklärarförbundet om nya löne- och anställningsvillkor för cirkelledare i svenska med samhällsorientering för tiden den 1 januari—den 30 juni 1986 pågår f. n. Resultatet av förhandlingarna kan komma att

medföra behov av förbättrade statsbidrag till studieförbunden för att täcka kostnaderna för ändrade arvoden till cirkelledarna samt för lönebikostnader. Jag finner det angeläget att de höjda statsbidragen till studieförbunden utgår så fort som möjligt efter det att nya avtal slutits. Studieförbunden får i annat fall först i efterhand kompensation för de kostnader det nya avtalet kan komma att medföra. Härigenom får studieförbunden en hård belastning på sin likviditet.

Regeringen bör därför inhämta riksdagens bemyndigande att, som en följd av kommande nytt avtal mellan Folkbildningsförbundet och Svenska facklärarförbundet, få höja statsbidragen till studieförbunden för svenskundervisning för invandrare.

För undervisning i svenska språket med samhällsorientering samt särskild samhällsundervisning får under innevarande budgetår användas 590 000 studietimmar.

Skolöverstyrelsen (SÖ) har i en särskild skrivelse hemställt att medel anvisas (31 milj. kr.) för ytterligare 145 000 studietimmar för undervisning i svenska språket med samhällsorientering för vuxna invandrare under innevarande budgetår. Regeringen, som i likhet med SÖ bedömt att ett ytterligare behov av studietimmar föreligger under innevarande budgetår, har genom beslut den 27 februari 1986 medgett att ytterligare 60 000 studietimmar får användas för undervisning i svenska språket med samhällsorientering under budgetåret 1985/86. Kostnaderna härför beräknas till ca 12 milj. kr. Genom beslutet beräknas ca 2 500 invandrare få möjlighet till svenskstudier i 240 timmar under resten av budgetåret.

Regeringen bör inhämta riksdagens godkännande av den beslutade höjningen av timramen för svenskundervisning för vuxna invandrare.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna den redovisade höjningen av statsbidragsbeloppen,
2. godkänna att regeringen höjer statsbidragen till studieförbunden för deras verksamhet med svenskundervisning för invandrare i enlighet med vad jag har anfört,
3. godkänna den redovisade höjningen av timramen.

D. Högskola och forskning

[2] D 8. Utbildning för tekniska yrken

Regeringens förslag till insatser i Malmöregionen till följd av avvecklingen av handelsfartygsproduktionen vid Kockums AB har redovisats i propositionen om vissa varvsfrågor m. m. Regeringen har därvid konstaterat att utbildningen har stor betydelse för den tekniska och industriella utvecklingen.

Jag har i den senaste budgetpropositionen (prop. 1985/86: 100 bil. 10 s. 222) framhållit angelägenheten av att kompetensuppbyggnaden fortsätter inom data- och elektronikområdet och att jag därför ser mycket positivt på de initiativ som har tagits från näringsliv och myndigheter för att i samverkan skapa centra för detta ändamål. Jag tänker bl. a. på elektronikcentrum i Lund.

Jag har i det sammanhanget också redovisat det förslag till satsning på mikroelektronisk forskning, utbildning och industriell förnyelse i Sydsverige som universitetet i Lund har lagt fram. Syftet med förslaget är bl. a. att åstadkomma både en kraftig ökning av antalet nybörjarplatser i civilingenjörsutbildningen och nya påbyggnadsutbildningar inom ett antal högteknologiska områden för nyutexaminerade eller redan yrkesverksamma civilingenjörer.

Skånes handelskammare har aktivt deltagit i utarbetandet av förslaget. Handelskammaren har därvid framhållit att om riksdag och regering medverkar till ett snabbt genomförande av programförslaget finns det anledning anta att en del av kostnaderna skall kunna finansieras genom insatser från näringslivets sida, t. ex. genom att förnyelsefonderna utnyttjas. Skånes handelskammare har förklarat sig beredd att bland sina medlemsföretag med kraft verka för att företagen beaktar den stora betydelse för industriell förnyelse i Sydsverige som en delfinansiering av förslaget skulle få.

För att underlätta och påskynda det första steget i programmet för industriell förnyelse i Sydsverige förordar jag att elektrotekniklinjen vid universitetet i Lund får ytterligare 30 nybörjarplatser redan budgetåret 1986/87. Vidare bör några av de föreslagna påbyggnadsutbildningarna liksom påbyggnadsutbildning inom området maskinteknik komma till stånd nästa budgetår. En förutsättning för att utöka kapaciteten i civilingenjörsutbildningen och påbyggnadsutbildningen måste vara att det skånska näringslivet bidrar till utrustningskostnaderna.

Även tillgången på välutbildade tekniker/operatörer och ingenjörer på mellannivå bör ökas. Särskilt viktigt är det att utbilda fler inom det underhållstekniska området. Jag förordar därför att produktionsteknikerlinjen förläggs till universitetet i Lund med 30 nybörjarplatser. Samtidigt bör antalet nybörjarplatser på driftingenjörslinjen där ökas med 30. Både produktionstekniker- och driftingenjörslinjen bör inriktas mot fordonsteknik.

Det är också väsentligt att fler kvalificerade yrkesarbetare får möjlighet att skaffa sig en högre teoretisk kompetens, varför verkstadsindustrilinen (yrkesteknisk högskoleutbildning) bör få ytterligare 30 nybörjarplatser.

Sammantaget innebär förslagen att 24 milj. kr. anvisas för en förstärkning av högre utbildning i Sydsverige. Gemensamt för vissa tidigare regionalt motiverade åtgärder inom utbildningsväsendet har varit att de i särskild ordning anvisade medlen disponeras under en fyraårsperiod. Genom denna tidsbegränsade satsning kan högskolan få till stånd en önskvärd utveckling inom angelägna områden väsentligt snabbare än vad som annars skulle ha varit möjligt. Genom att medlen får disponeras under fyra år skapas handlingsutrymme för omställning och omprioriteringar inom det samlade högskolesystemet, till förmån för områden av betydelse för högskolans roll i den regionala utvecklingen. En sådan omställning är en förutsättning för att kostnaderna för den verksamhet som fr. o. m. budgetåret 1990/91 kommer att bedrivas inom de berörda områdena skall kunna bestridas inom ramen för ordinarie anslag för högskoleutbildning.

Med hänvisning till vad jag har anført hemställer jag att regeringen Prop. 1985/86: 125
föreslår riksdagen

att till *Utbildning för tekniska yrken* på tilläggsbudget III till
statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag
av 24 000 000 kr.

Jordbruksdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Lundkvist såvitt avser punkterna 1–2 och statsministern Carlsson såvitt avser punkten 3

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Nionde huvudtiteln

G. Utbildning och forskning

[1] G 3. Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 14,8 milj. kr. Anslaget disponeras i enlighet med en investeringsplan, som upptar av riksdagen godkända kostnadsramar för de i planen ingående projekten.

I sin anmälan till budgetpropositionen 1986 har, efter samråd med mig, chefen för utbildningsdepartementet mot bakgrund av riksdagens beslut år 1985 och av ett förslag av statskontoret redovisat avsikten att inrätta en forskningsgrupp för radiologisk onkologi vid Sveriges lantbruksuniversitet (prop. 1985/86: 100 bil. 10 s. 318).

Byggnadsstyrelsen

För att tillgodose lokalbehovet för enheten för radiologisk onkologi behövs en nybyggnad av djurstallar och viss ombyggnad av befintliga lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet. Lokalerna bör vara färdigställda till den 1 oktober 1986. Byggnadsstyrelsen föreslår därför att en ny kostnadsram av 4,4 milj. kr. i prisläget den 1 januari 1986 förs upp i investeringsplanen.

Föredragandens överväganden

Med utgångspunkt i byggnadsstyrelsens förslag förordar jag att under rubriken Sveriges lantbruksuniversitet, Ultuna. Radiologisk onkologi, ny- och ombyggnad en ny kostnadsram av 4,4 milj. kr. i prisläget den 1 januari 1986 förs upp i gällande investeringsplan under detta anslag. För att bestri- da kostnaderna för innevarande budgetår bör 4,4 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten inom den kostnadsram som jag har förordat i det föregående,
2. till *Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 4 400 000 kr.

[2] G 4. Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.

På statsbudgeten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 29,9 milj. kr. Av beloppet disponerar byggnadsstyrelsen 8,5 milj. kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor 17,9 milj. kr. enligt en särskild utrustningsplan.

Byggnadsstyrelsen

Det behövs en ny kostnadsram avseende inredning av lokaler för enheten för radiologisk onkologi vid Sveriges lantbruksuniversitet. Inredningskostnaderna beräknas till 0,3 milj. kr. i prisläget den 1 januari 1986.

Statskontoret

Kompletteringsanskaffning av viss utrustning måste göras i samband med att enheten för radiologisk onkologi flyttar till Sveriges lantbruksuniversitet. Utrustningskostnaderna beräknas till 2,5 milj. kr. i prisläget den 1 januari 1986. Det finns 600 000 kr. fonderade utrustningsmedel vid enheten.

Föredragandens överväganden

Jag föreslår att under rubriken Sveriges lantbruksuniversitet. Ultuna. Radiologisk onkologi en ny kostnadsram av 0,3 milj. kr. förs upp i gällande inredningsplan under detta anslag samt att under rubriken Sveriges lantbruksuniversitet. Ultuna. Radiologisk onkologi en ny kostnadsram av 1,9 milj. kr. förs upp i gällande utrustningsplan under anslaget, allt i prisläget den 1 januari 1986. För att bestrida kostnaderna för innevarande budgetår bör 2,2 milj. kr. anvisas på tilläggsbudget.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning inom de kostnadsramar som jag har förordat i det föregående,

2. till *Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 2 200 000 kr.

Prop. 1985/86: 125

H. Miljövård

[3] Ändring i bilskrotningslagen

Reglerna om bilskrotning syftar till att säkerställa att bilvrak tas omhand och därmed till att förhindra att olägenheter uppstår främst från natur- eller miljövårdssynpunkt. Enligt bilskrotningslagen (1975: 343) skall skrotningsavgift erläggas för bl. a. personbil. Avgifterna tillförs bilskrotningsfonden. I 7 § bilskrotningslagen anges de ändamål för vilka bilskrotningsfondens medel får användas. Ur fonden bestrids kostnader för sådana skrotningspremier som utgår för i lagen närmare angivna typer av personbilar, bussar och lastbilar som avregistrerats enligt bilregisterkungörelsen (1972: 599) på grund av skrotningsintyg från auktoriserad bilskrotare eller från kommun som inrättat upplag eller annat mottagningsställe för skrotbilar. Bilskrotningsfondens medel får även användas för bidrag till kommuner för vissa åtgärder avseende bl. a. bilvrak.

Enligt nuvarande regler kan således bilskrotningsfondens medel endast användas för premier och bidrag för omhändertagande av fordon eller fordonsvrak. Jag anser emellertid att bidrag efter särskild prövning bör kunna beviljas också för sådan materialåtervinning av delar av fordon som kan bedömas vara angelägen från främst miljösynpunkt. Ett exempel är gummiåtervinning ur kasserade bildäck. En stor del av däckskrotet hamnar i dag på soptippar där det kan förorsaka betydande problem, framför allt vid brand men också genom sin destabiliserande verkan i tippen. En verksamhet där gummipulver återvinns ur bildäck byggs f. n. upp i Surahammar. Av de skäl som jag här nämnt är sådan verksamhet angelägen. Därför bör möjlighet skapas att i inledningsskedet ge visst stöd i form av ett återvinningsbidrag knutet till mängden återvunnet material. Ett bidrag bör vara maximerat vad gäller storlek och endast utgå under en begränsad tid. Det kan framhållas att verksamheten även är av betydande intresse från beredskapssynpunkt med hänsyn till försörjningen inom landet av gummipulver m. m.

Det nuvarande bilskrotningssystemet har setts över av statskontoret som i en rapport, *Bilskrotning* (1984: 14), föreslagit förändringar i regelsystemet. Detta ärende bereds f. n. Det förslag till utvidgning av ändamålsbestämmelserna jag nu förordar bör dock kunna genomföras utan hinder härav. Jag vill understryka att bidrag bör beviljas restriktivt och främst i syfte att under viss tid överbrygga påtagliga ekonomiska svårigheter när det gäller en från miljösynpunkt angelägen verksamhet med anknytning till återvinning av bilar eller bildelar. Principen är således att verksamhet av ifrågavarande slag skall bära sina kostnader fullt ut.

Ett genomförande av vad jag nu har förordat föranleder ändringar i 7 och 8 §§ bilskrotningslagen. Förslag till ändring av lagen har upprättats inom

jordbruksdepartementet och fogats till protokollet i detta ärende som *underbilaga 7.1*.

Prop. 1985/86: 125

Förslaget är av så enkel beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att anta det inom jordbruksdepartementet upprättade förslaget till lag om ändring i bilskrotningslagen (1975: 343).

Förslag till

Lag om ändring i bilskrotningslagen (1975: 343)

Härigenom föreskrivs att 7 och 8 §§ bilskrotningslagen (1975: 343) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Ur bilskrotningsfonden bestrides

1. kostnad för skrotningspremier.
2. bidrag till kostnad för åtgärd som vidtages av kommun för att ställa i ordning på plats där vrak av motordrivet fordon eller upplag av sådana vrak medför olägenhet från miljö- eller naturvårdssynpunkt.

3. bidrag under viss tid till verksamhet för materialåtervinning av delar från personbil, buss eller lastbil.

Bidrag enligt första stycket 2 utgår endast i den mån bilskrotningsfondens medel ej tages i anspråk för ändamål som avses i första stycket 1.

Bidrag enligt första stycket 2 och 3 utgår endast i den mån bilskrotningsfondens medel ej tages i anspråk för ändamål som avses i första stycket 1.

8 §

Fråga om bidrag som avses i 7 § första stycket 2 prövas av regeringen eller förvaltningsmyndighet som regeringen bestämmer.

Fråga om bidrag som avses i 7 § första stycket 2 och 3 prövas av regeringen eller förvaltningsmyndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1986.

Arbetsmarknadsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Leijon såvitt avser punkterna 1–4; statsrådet Gradin såvitt avser punkten 5.

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Tionde huvudtiteln

B. Arbetsmarknad m. m.

[1] B 3. Arbetsmarknadsutbildning

I Bergslagslänen minskade sysselsättningen under de senaste tio åren med i genomsnitt ca 2000 arbetstillfällen per år. Orsaken är framför allt de omfattande strukturförändringarna inom stål- och gruvindustrin. Mot denna bakgrund behöver insatser göras för att stödja och utveckla näringslivet i Bergslagen. Syftet är att skapa fler arbetstillfällen.

De fortsatta åtgärder som regeringen anser är nödvändiga för att vända den negativa utvecklingen i Bergslagen kommer chefen för industridepartementet senare att redovisa. Som en del av dessa åtgärder föreslår jag att medel anvisas för dels arbetsmarknadsutbildning, dels särskilda projekt.

Förslag om arbetsmarknadspolitiska insatser i Bergslagen har inkommit bl. a. från TCO-distrikten i Bergslagen.

I Bergslagslänen utbildas för närvarande cirka 10000 personer varje år via arbetsmarknadsutbildningen. Regeringens satsning på Bergslagslänen bygger i hög grad på att skapa förutsättningar för ett livskraftigt näringsliv. Välutbildad personal utgör härvid en viktig grund. För att förstärka utbildningsresurserna i Bergslagen för bl. a. datateknik, maskin- och verkstads-teknik bör 35 milj. kr. tillföras för arbetsmarknadsutbildning i regionen. Medlen bör få utnyttjas för köp av utbildning såväl hos AMU-gruppen som hos företag och andra utbildningsanordnare samt för utbildning av anställda i företag (AMU i företag). Medlen bör få utnyttjas under tre år. Jag beräknar att totalt ca 1200 personer kan få utbildning genom detta medelstillskott.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Arbetsmarknadsutbildning* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 000 kr.

Särskilda arbetsmarknadspolitiska åtgärder i Bergslagen

För att inom ramen för arbetsmarknadspolitiken kunna stödja arbetslösa personer i Bergslagen och samtidigt medverka till utveckling av nya produkter och verksamheter föreslår jag att 30 milj. kr. anvisas. Det är min avsikt att medlen under tre år skall kunna utnyttjas på ett flexibelt sätt, t. ex. genom att arbetslösa medverkar i utveckling av nya produkter, utarbetande av försöksserier m. m. Det bör ankomma på regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, på arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) att fördela medlen.

Chefen för industridepartementet kommer senare att bl. a. föreslå utökade resurser för Bergslagsdelegationen för att stödja och initiera nyföretagande och för att utveckla nya verksamheter.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sysselsättningsskapande åtgärder* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 000 kr.

[3] B 21. Arbetsmarknadspolitiska insatser i Malmöregionen**Nytt anslag**

Från anslaget skall betalas kostnaderna för särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser i Malmöregionen.

Regeringen har efter föredragning av chefen för industridepartementet i proposition 1985/86: 120 redovisat riktlinjerna för den framtida varvspolitiken. Regeringen har därvid också redovisat förslag till åtgärder för att underlätta omställningen för de anställda vid Kockums liksom insatser för en utveckling av regionen. Jag redovisar i det kommande min syn på behovet av arbetsmarknadspolitiska insatser.

Nedläggningen av produktionen av handelsfartyg vid Kockums berör direkt och indirekt mer än två tusen personer. Syftet med de arbetsmarknadspolitiska insatserna är att de skall bli ett effektivt stöd för de personer som berörs av nedläggningen. De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna skall dessutom medverka till att stödja en positiv utveckling av näringslivet i regionen. De förslag som jag förordar omfattar insatser om ca 95 milj. kr. Huvuddelen av medlen bör anvisas över ett särskilt reservationsanslag. Anslaget bör få disponeras för beslut om insatser i Malmöregionen t. o. m. budgetåret 1987/88.

För att arbetsförmedlingen skall kunna klara de särskilda insatser som nu blir nödvändiga måste extra resurser tillföras. För detta ändamål föreslår jag att totalt 14 milj. kr. får disponeras för personal, utrustning m. m. Beloppet motsvarar en förstärkning med mellan 35 och 40 personer per år inkl. utrustning. Det bör ankomma på AMS att bedöma hur resurserna skall fördelas. Jag förutsätter dock att en särskild arbetsförmedling kom-

mer att upprättas vid varvet. Erfarenheterna från Uddevalla talar för att förmedlingens arbete både bör och kan komma i gång snabbt.

För en utökning av arbetsmarknadsutbildningen i Malmöhus län med drygt 1 000 personer beräknar jag totalt 28 milj. kr. Medlen bör få användas både för köp av utbildning hos AMU-gruppen, hos företag och hos andra utbildningsanordnare och för AMU i företag. Vad gäller kravet på motprestation av arbetsgivaren i samband med AMU i företag bör gälla, att anställning av person som har friställts i samband med nedläggningen av varvet bör kunna anses utgöra fullgod motprestation.

I regeringens förslag till insatser i Malmö ingår bl. a. kompletterande produktion vid Kockums såsom ombyggnad av järnvägsvagnar och resurser för avvecklingsorder. Härutöver bör enligt min bedömning extra resurser tillföras för att möjliggöra insatser i form av beredskapsarbeten. För detta ändamål har jag beräknat 20 milj. kr.

Bland de varvsanställda finns personer som med åren har fått belastningsskador och andra arbetshandikapp som försvårar för dem att få annat arbete. För att underlätta en arbetsplacering för dessa och andra arbetshandikappade i regionen bör arbetsförmedlingen kunna disponera ytterligare platser med introduktions- och särskilt lönebidrag. Utöver de platser med sådana bidrag som arbetsförmedlingen redan disponerar bör tillkomma 200 platser med introduktionsbidrag och 100 platser med särskilt lönebidrag. Jag räknar med att platserna kommer att tas i anspråk successivt under budgetåren 1986/87 och 1987/88. Dessutom kan antalet platser hos Pileprodukter i Samhällsföretagsgruppen behöva ökas ut.

Kostnaden för ett ökat antal introduktions- och lönebidrag kommer att belasta anslaget först under budgetåret 1986/87. Jag avser därför att senare föreslå regeringen att på tilläggsbudget I för budgetåret 1986/87 återkomma till riksdagen med förslag om ytterligare medel under anslaget C 4. Särskilda åtgärder för arbetsanpassning och sysselsättning. Jag vill emellertid redan i detta sammanhang anmäla att jag beräknar att medelsbehovet för budgetåret 1986/87 kommer att öka med 20 milj. kr. till följd av den här förordade ökningen av bidragen. Härtill kommer kostnader för ökningen av antalet platser i Pileprodukter, vilket kan beräknas medföra en ökad belastning på förslagsanslaget C 5. Bidrag till Stiftelsen Samhällsföretag med ca 4 milj. kr.

I vissa fall kan de ordinarie arbetsmarknadspolitiska åtgärderna eller de särskilda åtgärder som jag nu har föreslagit vara otillräckliga. För att arbetsförmedlingens arbete skall löpa så smidigt som möjligt föreslår jag därför att särskilda medel ställs till förmedlingens förfogande. De bör kunna utnyttjas för att stödja enskilda individer så att de kan få arbete. Här kan rymmas stöd för deltagande i projektarbete, utveckling av nya produkter, stöd för rekrytering m. m. Jag beräknar medelsbehovet till 9 milj. kr.

Kostnaderna för de förslag som jag här beräknar medel för uppgår till 71 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna vad jag har anfört om omfattningen av introduktions- och lönebidrag.

2. till *Arbetsmarknadspolitiska insatser i Malmöregionen* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 71 000 000 kr.

C. Arbetslivsfrågor

[4] Fonden för arbetsmiljöförbättringar

Regeringen utfärdade den 5 december 1985 förordningen (1985:997) om anmälningsskyldighet beträffande asbest i ventilationsanläggningar i syfte att kartlägga förekomsten av asbest i sådana anläggningar. För informationsinsatser i samband med genomförandet av kartläggningen har regeringen beviljat 200 000 kr. ur fonden för arbetsmiljöförbättringar.

I 1986 års budgetproposition har regeringen redovisat att medel ur fonden för arbetsmiljöförbättringar även har beviljats i samband med andra åtgärder inom asbestområdet. För hälsoundersökningar av personer som i sin tidigare anställning har exponerats för asbest har 16,5 milj. kr. beviljats. Ytterligare 2 milj. kr. har beviljats för information m. m. i samband med dessa undersökningar samt för upprättandet av ett register över resultaten av hälsokontrollerna. Slutligen har 4,5 milj. kr. ställts till arbetarskyddsstyrelsens förfogande för inköp av ett kvalificerat mikroskop. Sammanlagt har regeringen således beviljat 23,2 milj. kr. ur fonden för arbetsmiljöförbättringar i samband med åtgärder inom asbestområdet. Fondens tillgångar efter den redovisade användningen är drygt 115 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna vad jag har anfört om användningen av medel ur fonden för arbetsmiljöförbättringar för åtgärder inom asbestområdet.

D. Invandring m. m.

[5] D 1. Statens invandrarverk

Under denna rubrik har för budgetåret 1985/86 anvisats ett förslagsanslag av 66 919 000 kr.

Föredragandens överväganden

Riksdagen beslutade den 12 december 1985 (prop. 1985/86: 25 bil. 5, Sfu 7, rskr 73) att, utöver tidigare anvisade medel, anvisa 7 591 000 kr. under anslaget D 1. Statens invandrarverk för budgetåret 1985/86 till följd av att

antalet asylsökande ökade mer än beräknat under åren 1984 och 1985, vilket har medfört ett behov av bl. a. fler tjänster vid statens invandrarverk (SIV). I nämnda proposition behandlades inte behovet av en förstärkning av medlen för verkets övriga förvaltningskostnader eftersom jag ansåg att ytterligare erfarenhet borde vinnas av verkets nya uppgift som huvudman för överföring och mottagning av flyktingar och mottagning av asylsökande innan ställning kunde tas till dimensioneringen av dessa resurser. Jag är inte heller nu beredd att ta ställning till en mera långsiktig förstärkning av dessa resurser utan avser att under nästa budgetår föreslå regeringen att förelägga riksdagen förslag i denna fråga.

För innevarande budgetår har SIV i en framställning den 28 januari 1986 redovisat ett ytterligare medelsbehov av 9,1 milj. kr. för lönekostnader och övriga förvaltningskostnader. Verket redovisar bl. a. att kostnaderna för resor har ökat på grund av att fler kommuner engageras i mottagning av flyktingar. Verkets nuvarande lokaler måste utökas vilket medför ökade kostnader för lokalhyror och för anskaffning av kontorsutrustning. Till följd av det ökade antalet asylsökande stiger verkets kostnader för drift av datasystem. Det utökade antalet tjänster har medfört ytterligare kostnader för platsannonsering, utbildning m. m. Ett betydande uttag av övertid sker fortlöpande vid bl. a. verkets registerenhet och tillståndsbyrå för att förhindra en ökning av handläggningstidernas längd i utlänningsärenden.

Jag delar SIV:s uppfattning att verket bör tillföras ytterligare medel för förvaltningskostnader under innevarande budgetår. Jag anser dock att frågan om kostnaderna för övertidsuttag och kostnaderna för driften av ADB-system bör prövas av regeringen först i slutet av budgetåret när närmare underlag är tillgängligt. Jag avser därför att återkomma till regeringen med förslag om överskridande vid ett senare tillfälle under budgetåret. Jag beräknar nu det övriga medelsbehovet till 5 385 000 kr.

Invandrarverket har i en framställning den 17 februari 1986 hemställt om ytterligare medel för utvecklingskostnader för ett nytt datasystem för utlänningsärenden. Det fleråriga arbetet med utvecklingen av datasystemet har nu avslutats och systemet har tagits i drift i början av år 1986. Merkostnaderna för utvecklingsarbetet överstiger kalkylerade kostnader med 3 638 000 kr. Det finns fler orsaker till denna fördyring. Den långa tid under vilken utvecklingsarbetet har bedrivits har spelat en stor roll. De krav som togs fram som en förutsättning för systemutvecklingsarbetet har reviderats till följd av externa och interna förändringar. Detta har medfört ökade konsult- och maskinkostnader. Eftersom datasystemet skall stödja ett komplicerat verksamhetsområde och bl. a. tillställa polismyndigheter och sökande beslut i tillståndsärenden har testningen av systemets tillförlitlighet varit av stor vikt och blivit mycket mer omfattande och tidskrävande än vad som kunde förutses när kalkylerna utarbetades.

Vidare hemställer verket om ytterligare medel för utvecklingsarbetet med ett datorbaserat system för administration av flyktingverksamheten. Arbetet bedrivs i två etapper, varav etapp I, som innebär ADB-stöd för förlägningsverksamheten och arbetet med kommunplacering av flyktingar, har avslutats. Systemet har utvecklats under en period när nya, tidigare

ej planerade förläggningar kontinuerligt har öppnats och anslutits till data-systemet. Detta har inneburit en betydande merkostnad.

Utvecklingen av etapp II, som innebär ADB-stöd för utbetalning av statlig ersättning till kommuner som tar emot flyktingar, har påbörjats. Ytterligare 640 000 kr. erfordras för detta utvecklingsarbete.

Jag förordar att sammanlagt 4 278 000 kr. anvisas för utvecklingskostnader för dessa två datasystem.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

-att till *Statens invandrarverk* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett förslagsanslag av 9 663 000 kr.

Bostadsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Gustafsson

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Elfte huvudtiteln

B. Bostadsförsörjning m. m.

[1] B 19. Bidrag till fond för fukt- och mögelskador

För innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik på tilläggsbudget till statsbudgeten anvisats ett reservationsanslag av 20 000 000 kr. Medlen tillförs den fond för avhjälpande av fukt- och mögelskador i småhus som inrättades den 4 februari 1986.

Föredragandens överväganden

I syfte att komma till rätta med fukt- och mögelproblemen i byggnader har under den senaste tioårsperioden betydande resurser satsats på insamling av erfarenheter samt på forsknings- och utvecklingsarbete. Arbetet har gett ökade kunskaper om hur och varför fukt och mögel angriper olika byggnadsdelar och konstruktioner. Metoder för mätning och beräkning av fukt i konstruktioner m. m. har utvecklats. Även om förutsättningarna för att på ett effektivt sätt förebygga och avhjälpa skadorna väsentligt har förbättrats, är det nödvändigt att forsknings- och utvecklingsarbetet fortsätter. I olika sammanhang har också framhållits att ytterligare insatser behövs för att fördjupa kunskapen på olika delområden och ytterligare belysa de många gånger komplicerade orsakssambanden vid uppkomst av fukt- och mögelskador.

I en skrivelse den 19 november 1985 till regeringen har Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO) hemställt om särskilda insatser avseende fukt- och mögelskador i flerbostadshus. Skrivelsen överlämnades samtidigt för kännedom till bostadsutskottet. SABO framhåller i sin skrivelse att det forsknings- och utvecklingsarbete som hittills har bedrivits i och för sig har riktats in på att få fram generellt tillämpbara resultat, men att de metoder som har utvecklats i första hand har anpassats för att avhjälpa fukt- och mögelskador i småhus.

För egen del kan jag ställa mig bakom de synpunkter som förs fram i skrivelsen. Det är självfallet lika angeläget att fukt- och mögelskador

avhjälpas i hyres- och bostadsrättshusen som i småhusen. Från såväl ekonomisk som social och hygienisk synpunkt är det väsentligt att åtgärder kan vidtas för att förebygga och eliminera fukt- och mögelskador i hela bostadsbeståndet.

Enligt min mening bör insatserna på detta område nu främst riktas in på att utvärdera och komplettera besiktnings- och mätmetoder för att möjliggöra säkrare diagnoser i fråga om problem och åtgärdsbehov, att verifiera olika tekniska lösningar och förebyggande insatser på fukt- och mögelområdet och att föra ut kunskapen i förvaltarledet. Jag har också erfarit att SABO och statens råd för byggnadsforskning (BFR) förordar att insatserna ges den inriktning som jag nu har angett. Det bör ankomma på den statliga fonden för avhjälpande av fukt- och mögelskador att i samråd med BFR och de större bostadsförvaltarna och deras organisationer beställa det forsknings- och utvecklingsarbete som behövs.

Mot denna bakgrund förordar jag att 6 milj. kr. anvisas för forsknings- och utvecklingsarbete m. m. rörande fukt- och mögelproblem i bostäder med särskild inriktning på problem i flerbostadshusbebyggelsen. Medlen bör disponeras av den statliga fonden.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till fond för fukt- och mögelskador* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

Industridepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 13 mars 1986

Föredragande: statsrådet Peterson såvitt avser punkterna 1–3; statsrådet Dahl såvitt avser punkten 4

Anmälan till tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86

Tolfte huvudtiteln

B. Industri m. m.

[1] B 15. Utveckling av näringslivet i Malmöregionen, m. m.

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1985/86.

Regeringens förslag till insatser i Malmöregionen till följd av avveckling-
en av handelsfartygsproduktionen vid Kockums AB har redovisats i pro-
positionen om vissa varvsfrågor m. m.

Regeringen har den 20 februari 1986 tillkallat en regional samordnings-
grupp för insatser i Malmöregionen och uppdragit åt gruppen att utreda
vissa frågor om industri- och regionalpolitiska åtgärder i Malmöhus län.
Ordförande i samordningsgruppen är landshövdingen i Malmöhus län.
Utredningsarbetet skall leda fram till ett program med preciseringar av
åtgärdernas inriktning och inplacering i tiden.

De riktlinjer som angivits för utredningsuppdraget innebär bl. a. föl-
jande:

1. Medel, högst 10 milj. kr., för regionala utvecklingsinsatser ställs
under en treårsperiod till länsstyrelsens förfogande för utvecklingsarbete
och samordningsinsatser mellan olika regionala intressenter.

2. Medel, högst 8 milj. kr., tillförs för en treårsperiod den regionala
utvecklingsfonden i Malmöhus län. Medlen bör användas för intensifierad
företagsservice riktad till de små och medelstora företagen i regionen,
särskilda insatser för att stimulera nyföretagande och för att stödja nyetab-
lerade företag samt för att möjliggöra en förstärkning av fondens möjlighe-
ter att i form av utvecklingskapital medverka i finansiering av småföretag.

Anspråktagande av dessa medel förutsätter att motsvarande bidrag
tillskjuts gemensamt från Malmöhus läns landsting och Malmö kommun.
Det åligger den regionala samordningsgruppen att föra förhandlingar om
detta.

3. Det ankommer på den regionala samordningsgruppen att klargöra
behovet av ett nytt regionalt investmentbolag med inriktning på små och

medelstora företag. Som en ram för statligt medelstillskott till ett sådant bolag bör gälla 50 milj. kr. Om gruppen finner det motiverat att ett sådant bolag bildas, bör den statliga kapitalinsatsen motsvaras av en insats av bundet eget kapital från privata intressenter, som minst skall vara 1,5 gånger den statliga insatsen. Det åligger samordningsgruppen att utröna förutsättningarna för detta. I avvaktan på insatser från privata intressenter kan högst 5 milj. kr. av de statliga medlen tas i anspråk.

Det bör ankomma på regeringen att besluta om formerna och villkoren för det statliga medelstillskottet.

Samordningsgruppen skall samråda med i länet verksamma investmentbolag i frågor som kan kräva viss samordning.

Samordningsgruppen skall, som ett alternativ till ett nytt investmentbolag, undersöka möjligheterna att med nyss nämnda förutsättningar åstadkomma en samordning med Malmöhus Invest AB som ägs av den regionala utvecklingsfonden i Malmöhus län.

Medel för de nu angivna ändamålen, sammanlagt 68 milj. kr., bör anvisas över ett särskilt anslag på statsbudgeten.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Utveckling av näringslivet i Malmöregionen, m.m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 68 000 000 kr.

C. Regional utveckling

[2] C 11. Särskilda utvecklingsinsatser i Bergslagen

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1985/86.

Innan jag går in på anslagsfrågorna vill jag, efter samråd med cheferna för utbildnings-, kommunikations- och arbetsmarknadsdepartementen, redovisa några allmänna överväganden om bl. a. inriktningen av de fortsatta insatserna för att åstadkomma en positiv utveckling i Bergslagen.

Nytt treårsprogram för Bergslagen

Bergslagen har drabbats hårt av strukturkriserna i främst gruv- och stålindustrin under den senare delen av 1970-talet och början av 1980-talet. Omfattande omstruktureringar med nedläggningar av arbetsställen och personalminskningar har genomförts.

Ett tjugotal mellansvenska kommuner i sex län i ett bälte från östra Värmland till Norduppland har blivit mer utsatta än andra kommuner. I detta område minskade antalet arbetstillfällen i industrin med 18 000 under perioden 1976–1983; en nedgång av antalet industrisysselsatta med 25 %. Arbetslösheten är avsevärt högre än riksgenomsnittet. I några kommuner är den mer än dubbelt så hög. Befolkningen i de berörda kommunerna

minskade under perioden 1976–1985 med nära 25 000 personer, vilket innebär drygt 6 %. Prop. 1985/86: 125

Under de senaste åren har Bergslagen prioriterats vad gäller åtgärder inom industri- och regionalpolitiken liksom inom arbetsmarknadspolitiken och andra politikområden. I samband med det senaste större strukturbeslutet, som avsåg specialstålindustrins rostfria sektor, antog riksdagen ett särskilt Bergslagsprogram (prop. 1983/84:157, AU 23, rskr. 352).

Programmet innebar bl. a. att statens industriverk (SIND) och styrelsen för teknisk utveckling (STU) fick i uppdrag att verka för utvecklingsinsatser i Bergslagen. De båda verken har en särskild delegation, Bergslagsdelegationen, som rådgivande organ. Delegationen har en ekonomisk ram om 25 milj. kr. att använda, främst för att initiera utvecklingsprojekt. Verken har därutöver avsatt 17 milj. kr. av egna anslag.

Delegationen och de båda verken har, inom de ramar de har haft till sitt förfogande, åstadkommit en markant höjning av aktiviteten i utvecklingsarbetet. En rad projekt har startats både inom traditionella områden och inom för regionen nya verksamheter. Finansieringen har oftast skett tillsammans med berörda länsstyrelser, regionala utvecklingsfonder m. fl.

Den verksamhet som hittills har bedrivits visar att den initierande och samordnande roll som delegationen har är viktig. Enligt verkens bedömningar kommer de medel, som dessa – och delegationen – förfogar över, att ta slut under innevarande budgetår.

Problemen i regionen har ackumulerats under en lång följd av år och är, trots de påbörjade långsiktiga återuppbyggnadsåtgärderna, så stora att fortsatta kraftfulla insatser är nödvändiga. Med anledning av svårigheterna i Bergslagen har skrivelser med förslag till utvecklingsåtgärder inkommit från ett antal länsstyrelser, kommuner, fackliga organisationer m. fl.

För utvecklingen av Bergslagen bör nu anvisas 425 milj. kr. Förslaget har formen av ett treårigt ramprogram där innehållet får preciseras efter hand.

De allmänna utgångspunkterna för förslaget är följande:

- att anvisa resurser för att *initiera och genomföra* projekt,
- att komplettera nuvarande insatser med ytterligare *strategiska satsningar* för att få fram sysselsättningsskapande åtgärder och stärka regionens infrastruktur,
- att förstärka den *organisation* som skall medverka till att olika åtgärder genomförs.

Förslaget till treårsprogram ser i sin helhet ut på följande sätt (milj. kr.):

Bergslagsdelegation	53
– förstärkta kansliresurser	
– förstärkta projekt- och genomförandemedel	
Företagsutveckling	68
– riskkapital	
– industrilokaler	
Forskning och utveckling (FoU)samt utbildning	84
– materialteknikprogram	
– högskoleutbildning	
– gymnasieutbildning	
– teknikcentra	

- teknikinriktad arbetsmarknadsutbildning

- projektmedel

Förbättrad infrastruktur

155

- vägar

- järnvägar

Summa milj. kr. 425

Det bör understrykas att detta nya treårsprogram innehåller verksamheter och resurser utöver de ordinarie. Grunderna från tidigare insatser ligger fast. Det innebär bl. a. att berörda länsstyrelser även i fortsättningen kommer att få betydande resurser för regionala utvecklingsinsatser och att utvecklingsfonderna ger insatser i Bergslagsregionen särskild prioritet. Vidare har bl. a. Boforsstiftelsen och Bruksinvest AB resurser kvar för satsningar på projekt i bruksorterna.

Beträffande den geografiska inriktningen av insatserna vill jag anföra följande.

I samband med att SIND och STU anvisades medel och fick regeringens uppdrag att genomföra särskilda utvecklingsinsatser i Bergslagen, angavs som en allmän geografisk riktlinje att insatserna i första hand skulle bidra till en förnyelse av näringslivet i ett antal angivna kommuner.

Vad gäller de medel som en Bergslagsdelegation föreslås få disponera bör det enligt min mening ankomma på en delegation att närmare avgöra den geografiska inriktningen av insatserna i Bergslagsregionen.

I det följande vill jag redovisa inriktningen av programmet i de delar som berör utbildnings- och industridepartementens områden.

Bergslagsdelegation

Inledningsvis berörde jag behovet av samordning av utvecklingsarbetet i Bergslagen och den roll den nuvarande Bergslagsdelegationen därvidlag har spelat.

En delegation bör få en central roll i genomförandet också av det nya treårsprogrammet, med personalresurser motsvarande tre heltidstjänster. Detta ger möjlighet till ett intensivt samarbete med kommuner, länsstyrelser, utvecklingsfonder, länsarbetsnämnder i Bergslagen samt med SIND, STU och andra centrala instanser. Det bör ankomma på regeringen att besluta om en sådan delegations uppgifter m. m.

Jag avser att senare föreslå regeringen att delegationen anvisas en ram på 50 milj. kr. för att initiera och genomföra utvecklingsprojekt. Därmed skapas utrymme att arbeta vidare med nuvarande inriktning och att satsa på nya områden, t. ex. försöksverksamhet med kooperativa utvecklingsprojekt.

Utöver de egna medlen bör delegationen på lämpligt sätt ges inflytande på andra delar av programmet, t. ex. vad gäller inriktning och medelsfördelning.

En av tyngdpunkterna i utvecklingsarbetet i Bergslagen under de närmaste åren kommer att ligga på utbildning, forskning och utveckling (FoU)

samt teknikspridning. Betydande resurser har avsatts för dessa områden i det föreslagna programmet. Samtidigt arbetar nu samtliga länsstyrelser och de centrala verken – SIND, STU, universitets- och högskoleämbetet och skolöverstyrelsen – med att ta fram regionala teknikspridningsprogram.

En viktig uppgift för närmast berörda myndigheter och Bergslagsdelegationen blir att lämna förslag om hur en sammanhållen satsning på utbildning, FoU och teknikspridning i regionen skall utformas, vilken roll de olika högskolorna, gymnasieskolorna och teknikcentren bör få osv.

Företagsutveckling

Ett stort antal företagsuppsökande insatser görs inom ramen för Bergslagsarbetet. Det görs främst genom utvecklingsfonderna som ett komplement till deras ordinarie insatser. Som exempel kan nämnas kapitalrationalisering, teknikutveckling, exportfrämjande insatser, marknadsinsatser, affärsutveckling m. m.

I takt med att dessa insatser leder till förslag om konkreta åtgärder i företagen börjar nu anspråk att ställas på finansiella resurser för att genomföra åtgärderna. Jag avser därför att senare föreslå regeringen att en del av de medel som nu föreslås avsatts för regionalpolitiskt utvecklingskapital.

I många bergslagskommuner är en annan viktig faktor för företagens fortsatta utveckling tillgången på lämpliga industrilokaler. Stöd i samband med ny-, till- eller ombyggnad av lokaler kan lämnas till företag i form av lokaliseringsstöd enligt förordningen (1982: 677) om regionalpolitiskt stöd (ändrad senast 1985: 648). I vissa fall kan stöd även lämnas för att uppföra industrilokaler för uthyrning på mindre orter, vilket stöd även kan lämnas till kommuner. Lokaliseringsstöd i form av lokaliseringsbidrag till industrilokaler för uthyrning får lämnas med högst ett belopp som är 10 procentenheten lägre än vad som gäller om företaget självt uppför lokalerna. Om det finns synnerliga skäl kan regeringen medge att lokaliseringsbidrag lämnas med högre belopp.

Enligt vad jag inhämtat finns särskilda skäl att beakta behovet av industrilokaler i Bergslagen. Som en följd av den omfattande strukturomvandlingen som berört och berör många bruksorter i regionen föreligger ett stort behov av att differentiera näringslivet bl. a. genom utveckling av små och medelstora företag. Behov av lämpliga lokaler finns därför i många kommuner. På flera orter är den lämpligaste åtgärden att bygga om äldre lokaler som disponerats av nu nedlagda industrier. Dessa åtgärder kan i Bergslagen också beröra orter som är större än vad som riksdagen tidigare angett (AU 1980/81: 23 s. 85).

Eftersom tillgången på lämpliga industrilokaler för uthyrning mot denna bakgrund är en strategisk faktor, bl. a. för att etablera nya verksamheter, bör regeringen kunna disponera medel från anslaget för lokaliseringsbidrag till industrilokaler för uthyrning.

Jag har i dessa frågor samrått med chefen för utbildningsdepartementet.

Syftet med de insatser som nu föreslås är att bredda regionens kunskapsbas och att öka utbildningsinsatserna på alla nivåer. En målinriktning av vissa satsningar på materialteknik – ett framtidsområde som är intressant för Bergslagen – är ett av inslagen i detta delprogram.

Inom högskoleområdet föreslås resurser för utbildning inom teknik och ekonomi. Vidare föreslås resurser för att initiera FoU, teknikspridning och samverkan högskola-näringsliv. Universitetet i Uppsala och samtliga högskoleenheter i Bergslagen beräknas bli berörda av insatserna. Ett första underlag för verksamheten kommer att föreligga när regionstyrelsen i Uppsala högskoleregion redovisar resultatet av projektet Bergslagens tekniska högskola.

För gymnasieskolan föreslås medel för utrustning för olika tekniska påbyggnadsutbildningar samt särskilda medel för utveckling av teknikcentra, där gymnasieskolan och motsvarande utbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen skall kunna medverka. I kommuner som berörs av dessa satsningar kommer det sannolikt att finnas behov av ytterligare undervisningsresurser; inte minst för tekniska ämnen och yrkesämnen i gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Dessa behov bör kunna täckas genom omfördelningar som skolöverstyrelsen och berörda länskolnämnder kan göra inom de ordinarie ramarna för verksamheten.

Erfarenheten visar att det ofta är svårt att rekrytera erforderligt antal deltagare för att starta komvux-kurser i tekniska ämnen. En kurs måste för närvarande enligt vuxenutbildningsförordningen (1985:288) ha varaktigt lägst tolv eller åtta deltagare för att få startas. För att öka möjligheterna att få till stånd vuxenutbildning i tekniska ämnen förordar jag att de aktuella kommunerna i detta sammanhang får rätt att starta sådana kurser med åtta resp. fem deltagare under den aktuella perioden.

Bergslagens näringsliv beskrivs ofta i branschtermer. Ett alternativ till denna beskrivning är att säga att Bergslagen levt och lever på materialkunnande, främst om stålets egenskaper och användningsområden. Stål är inget färdigutvecklat material. Grundat på industriella behov och tekniska möjligheter kommer nya material, många baserade på stål, att kunna utvecklas. Ett stort materialkunnande är således en viktig förutsättning för näringslivsutvecklingen i Bergslagen. Men man kan också se att området nya material med FoU-insatser kan bli en framtida bas för tillväxt.

Därför bör ett särskilt materialteknikprogram för Bergslagen utarbetas och genomföras.

Ett materialteknikprogram bör bl. a. innehålla:

- Stöd till kunskapsuppbyggnad inom vissa områden hos företag i Bergslagen.
- En ökning av FoU-kompetensen i Bergslagen, så att projekt kan genomföras där.
- Utbildningsinsatser på både högskole- och gymnasienivå och i anslutning till vissa teknikcentra.

Jag övergår nu till att redovisa förslag om medel för *dels* Bergslagsdele-

gationens verksamhet, *dels* vissa företagsutvecklande insatser, *dels* insatser för forskning, teknikutveckling, teknikspridning och utbildning.

Chefen för arbetsmarknadsdepartementet har tidigare redovisat sina förslag inom ramen för treårsprogrammet.

Chefen för kommunikationsdepartementet kommer senare i dag att föreslå regeringen att besluta om insatser för att förbättra infrastrukturen beträffande vägar och järnvägar.

För Bergslagsdelegationens verksamhet beräknar jag medelsbehovet till 53 milj. kr.

För företagsutvecklande insatser beräknar jag medelsbehovet till 68 milj. kr. Medlen bör användas till regionalpolitiskt utvecklingskapital och lokaliseringsbidrag till industrilokaler för uthyrning.

För forskning, teknisk utveckling, teknikspridning och utbildning beräknar jag, efter samråd med chefen för utbildningsdepartementet, medelsbehovet till 84 milj. kr.

Det bör ankomma på regeringen att besluta om den närmare användningen av medlen.

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna mitt förslag om elevantal i komvux-kurser i tekniska ämnen i kommuner inom Bergslagen,
2. till *Särskilda utvecklingsinsatser i Bergslagen* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 205 000 000 kr.

[3] C 12. Lokaliseringsbidrag till Saab-Scania AB

Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i statsbudgeten för budgetåret 1985/86.

Regeringens förslag till insatser i Malmöregionen till följd av avvecklingen av handelsfartygsproduktionen vid Kockums AB har redovisats i propositionen om vissa varvsfrågor m.m. Därvid har bl.a. anmälts Saab-Scania AB:s beslut att utöka sin produktion av bl.a. personbilar i Malmöområdet.

Jag avser att föreslå regeringen att bolaget beviljas lokaliseringsstöd i form av lokaliseringsbidrag i samband med dessa investeringar med högst 200 000 kr. per nytt arbetstillfälle som tillkommer hos bolaget i regionen. Eftersom bolaget uppger att ny sysselsättning kommer att skapas för 2 070 personer beräknar jag att lokaliseringsbidraget skall uppgå till högst 414 milj. kr. Genom Saab-Scania AB:s investeringar beräknas en nettoökning av antalet anställda i regionen med ca 570 personer under perioden 1986–1988. När Saab-Scania genomfört hela den planerade utbyggnaden och anläggningarna tagits i drift beräknas antalet anställda uppgå till totalt 2 700 personer.

Eftersom detta projekt inte bör minska möjligheterna att lämna lokaliseringsbidrag inom främst det regionalpolitiska stödområdet, bör medlen

anvisas över ett särskilt anslag. I övrigt bör samma regler gälla som för lokaliseringsbidrag enligt förordningen (1982:677) om regionalpolitiskt stöd (ändrad senast 1985:648).

Prop. 1985/86: 125

Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att
till *Lokaliseringsbidrag till Saab-Scania AB* på tilläggsbudget
III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservations-
anslag av 414 000 000 kr.

E. Energi

[4] E 11. Statens vattenfallsverk: Kraftstationer m. m.

I statsbudgeten för budgetåret 1985/86 har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 2 453 milj. kr. (prop. 1984/85:120, NU 30, rskr. 362). För innevarande budgetår är den ingående reservationen 1 096 milj. kr.

I regleringsbrev för budgetåret 1985/86 har till statens vattenfallsverk anvisats 2 453 milj. kr. Från anslaget har under innevarande budgetår bortförts 7,7 milj. kr. på grund av att verket anmält att de medel som tidigare anvisats för vissa ändamål inte kommer att utnyttjas.

I regleringsbrev för budgetåret 1985/86 har vattenfallsverket medgett en investeringsram om 3 045,1 milj. kr. Härtill kommer 41,1 milj. kr. som vid budgetårets ingång inte hade förbrukats av medel som hade anvisats över finansfullmakten under tidigare budgetår.

Riksdagen har bemyndigat regeringen att besluta att bilda aktiebolag eller förvärva aktier i sådant bolag inom statens vattenfallsverks verksamhetsområde i enlighet med vad föredragande statsrådet har anfört i tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1981/82 (prop. 1981/82: 125 bil. 9, NU 53, rskr. 405). För andra typer av bolag än eldistributionsbolag begränsades bemyndigandet intill ett sammanlagt belopp som skulle fastställas för varje år. För budgetåret 1985/86 har detta fastställts till 75 milj. kr. (prop. 1984/85: 120 s. 294, NU 30, rskr. 362).

Från statens vattenfallsverk har två skrivelser inkommit om byte och förvärv av krafttillgångar m. m. Den ena rör ett byte med Bålforsens Kraft AB av krafttillgångar i Gulsele Kraftaktiebolag, Sikfors Kraftstation samt fallhöjd i Råneälven m. m. Den andra rör förvärv av Boliden Metall AB:s aktier i AB Grytforsen och Rebnis Kraft AB. Jag vill nu ta upp dessa frågor.

Statens vattenfallsverk

I skrivelse den 13 februari 1986 har statens vattenfallsverk hemställt att med *Bålforsens kraft AB* (BÅKAB) få genomföra ett byte av krafttillgångar. Vidare har verket som en följd av det föreslagna bytet hemställt att få sätta i gång utbyggnad av Sikfors kraftstation och att få disponera härför nödvändiga medel.

BÅKAB äger *Sikfors* kraftstation i Piteälven. Medelårsproduktionen uppgår för närvarande till ca 50 GWh. Anläggningen är i behov av ombyggnad. En betydande ökning av produktionen är möjlig genom om- och tillbyggnad av stationen. Åtgärden ingår i den av riksdagen antagna utbyggnadsplanen för vattenkraft.

BÅKAB har genomfört projektering för *Sikfors*projektet. Ansökan till vattendomstolen har ingivits. Vattendomstolen har förklarat att projektet är tillåtligt och regeringen har gett tillstånd till att utbyggnaden får genomföras. Deldom för byggnadsarbetena beräknas föreligga före semesterperioden 1986. Genom om- och tillbyggnaden kan produktionen utökas till 185 GWh/år. Utbyggnadskostnaden beräknas uppgå till 1:50–1:60 kr./kWh, år, dvs. kostnaden per utbyggd årskilowattimme uppgår till 1:50–1:60 kr. Detta innebär att lönsamheten är god.

BÅKAB:s utbyggnadsbeslut kan komma att dröja 1–2 år. För att medverka till att utbyggnaden kan genomföras så snart som möjligt, vilket enligt vattenfallsverket är synnerligen önskvärt från sysselsättningssynpunkt, har en överenskommelse träffats som innebär att BÅKAB överläter *Sikfors* kraftstation inkl. fallhöjden och regleringsanläggningarna till vattenfallsverket. Överenskommelsen har träffats med förbehåll för regeringens godkännande. Den minskning av sysselsättningen för vattenfallsverkets byggnadsarbetare som beräknas uppstå under de närmaste åren kan härigenom begränsas.

Överenskommelsen innebär att BÅKAB dessutom överläter sin aktiepost i *Piteortens Elektriska Distributions AB* (Pelab) samt de distributionsanläggningar BÅKAB äger i anslutning till *Sikfors* kraftstation och Pelab. Vattenfallsverket övertar vidare BÅKAB:s kraftleverans till Pelab. Vattenfallsverket får därutöver enligt överenskommelsen rätt att disponera samtliga de fallhöjder som BÅKAB äger direkt eller indirekt i *Råneälven* och dess biflöden om en utbyggnad av *Råneälven* blir aktuell. Dessa fallhöjder beräknas motsvara en kraftproduktion av storleksordningen 75 GWh/år.

Som ersättning för nyss nämnda anläggningar och tillgångar överläter vattenfallsverket till BÅKAB 15 % av aktierna i *Gulsele AB* inkl. rätten till den mot aktieposten svarande kraftproduktionen som i medeltal uppgår till ca 93 GWh/år.

Överlåtelsen av *Sikfors* kraftstation inkl. fallrätter m. m. från BÅKAB till vattenfallsverket och överlåtelsen av aktierna i *Gulsele AB* från vattenfallsverket till BÅKAB skall ske per den 1 juli 1986.

För vattenfallsverkets del innebär överenskommelsen, förutom nyss redovisade förbättring av sysselsättningsläget för byggnadsarbetare i Norrbotten, att strukturrationaliseringar av eldistributionen i Piteåområdet blir möjliga. Vidare kan snabbast möjliga utbyggnad av *Sikfors* genomföras, vilket är värdefullt från kraftförsörjningssynpunkt.

Den redovisade överenskommelsen innebär för BÅKAB:s del att företagets vattenkraftproduktion samlas i Mellersta Norrland i Umeälven, Ångermanälven, Indalsälven och Ljungan.

Genom överlåtelsen avstår vattenfallsverket från kraftproduktion om ca 93 GWh/år, men tillförs anläggningar och fallhöjder motsvarande en kraft-

produktion om ca 260 GWh/år. Nettotillskottet blir ca 90 GWh/år om enbart Sikfors blir utbyggd och ca 165 GWh/år om även Råneälven inräknas. Härtill kommer aktierna i Pelab samt vissa överföringsanläggningar.

Överenskommelsen mellan BÅKAB och vattenfallsverket är ett byte av krafttillgångar utan att någon mellanskillnad behöver erläggas. Vattenfallsverket avser att, med hänsyn till sysselsättningssituationen i Norrbotten, snarast påbörja ombyggnaden av Sikfors kraftstation.

Vattenfallsverket beräknar kostnaden för en utbyggnad i Sikfors till ca 100 milj. kr. för budgetåret 1986/87. Den totala kostnaden beräknas till ca 280 milj. kr. Medel för denna utbyggnad finns inte med i den redovisning som lämnades i budgetpropositionen (prop. 1985/86:100 bil. 14) vad avser investeringar i vattenkraftanläggningar för budgetåret 1986/87.

I skrivelse den 13 februari 1986 har statens vattenfallsverk hemställt att få förvärva aktier i *AB Grytforsen* och *Rebnis Kraft AB*.

Vattenfallsverket är tillsammans med Skellefteå kommun, genom Skellefteå Kraftverk, och Boliden Metall AB ägare av Rebnis Kraft AB som äger Rebnis kraftstation. Vidare är vattenfallsverket tillsammans med Boliden Metall AB ägare av AB Grytforsen, som äger Grytfors kraftstation. Bägge kraftstationerna är belägna i Skellefteälven. Samarbetet i bolagen regleras i ingångna konsortialavtal.

Boliden Metall AB önskar avyttra sina aktier i berörda bolag och har i enlighet med regler i gällande konsortialavtal upptagit förhandlingar härom med vattenfallsverket och Skellefteå Kraftverk.

Vattenfallsverket har, med förbehåll för regeringens godkännande, tillsammans med Skellefteå Kraftverk träffat överenskommelse med Boliden Metall AB om förvärv av Boliden Metall AB:s aktier i AB Grytforsen och Rebnis Kraft AB. Överenskommelsen innebär ett övertagande av en kraftproduktion om ca 120 GWh per år. Vattenfallsverket och Skellefteå kommun blir efter förvärvet de enda ägarna till bolagen.

Omfattningen av det föreslagna förvärvet av Boliden Metall AB:s aktier (%) och motsvarande kraftproduktion (GWh/år) framgår av följande sammanställning:

Delägare	Grytforsen AB		Rebnis Kraft AB	
	%	GWh/år	%	GWh/år
Vattenfallsverket	22	40,7	20	28
Skellefteå kommun	28	51,8	—	—
Boliden Metall AB:s andel före förvärv	50	92,5	20	28

Denna fördelning av Boliden Metall AB:s aktier mellan kvarvarande aktieägare i bolaget innebär ett avsteg från den fördelning av lösenrätt som finns i konsortialavtalen för de bolag som berörs av dessa överlåtelser. Skulle hembudsklausulerna strikt följas fick vattenfallsverket 100 % av aktierna i Grytforsen AB och 65 % av aktierna i Rebnis Kraft AB. Möjligheten till administrativa förenklingar har dock gjort att det är önskvärt med samma fördelning av aktierna mellan vattenfallsverket och Skellefteå kraftverk i de bägge bolagen. Vattenfallsverkets kostnad för förvärvet uppgår till 105 milj. kr.

Förvärvet av BÅKAB:s aktier i Sikfors innebär att vattenfallsverket blir dominerande ägare av fallhöjden i Sikfors. Tillstånd finns redan för en utbyggnad. Det är av värde från kraftförsörjningssynpunkt att, genom vattenfallsverkets förvärv, en utbyggnad nu kan komma till stånd.

Vidare finner jag det värdefullt att Piteortens Eldistributions AB kan ingå som ett helägt dotterbolag i Svensk Energiverksgrupp AB, genom vattenfallsverkets förvärv av resterande aktier i företaget. Den möjlighet till strukturrationalisering i Piteåområdet som därmed uppnås tillgodoser enligt vad jag har erfarit önskemål från Piteå kommun.

Bytet av krafttillgångar med Bålforsens Kraft AB innebär att vattenfallsverket förvärvar fallhöjd i Råneälven. Jag vill därför något beröra frågan om Råneälven.

Råneälven ingår i den plan för vattenkraftsutbyggnad som riksdagen fattade beslut om år 1984 (prop. 1983/84: 160, BoU 30, rskr. 388). Med något undantag rådde stor enighet i riksdagen att Råneälven skulle föras till planen för vattenkraftsutbyggnad. Ett genomförande av projektet kräver självfallet att det prövas och befinns tillåtligt enligt vattenlagen (1983: 291). I samband med denna prövning kommer utbyggnadens ekonomi samt motstående intressen att ingående prövas och vägas mot varandra.

Bytet innebär för vattenfallsverkets del att verket förstärker sin ställning som den dominerande fallhöjdsinnehavaren i Råneälven och därmed har ett avgörande inflytande på älvens utbyggnad.

Med hänsyn till vad jag nu har anfört anser jag att statens vattenfallsverk bör medges det byte av krafttillgångar som avtalats. Jag förordar därför att regeringen inhämtar riksdagens bemyndigande att godkänna avtalet mellan statens vattenfallsverk och BÅKAB om byte av krafttillgångar.

Jag tillstyrker vidare att den av vattenfallsverket föreslagna utbyggnaden av Sikfors kraftstation kommer till stånd. Den har totalt kostnadsberäknats till 280 milj. kr. Vid min beräkning av erforderliga medel för vattenkraftanläggningar för budgetåret 1986/87 under detta anslag i budgetpropositionen (prop. 1985/86: 100 bil. 14 s. 141) ingick inte en utbyggnad av Sikfors kraftstation i denna beräkning. Vattenfallsverket avser att påbörja utbyggnaden under hösten 1986. För att inte fördröja påbörjandet av utbyggnaden förordar jag att medel som jag i innevarande budgetårs budgetproposition förordade skulle anvisas under detta anslag får användas till en utbyggnad av Sikfors kraftstation. Jag avser att senare återkomma till frågan om slutlig finansiering av denna utbyggnad.

Beträffande det föreslagna förvärvet av Boliden AB:s aktier i AB Grytforsen och Rebnis Kraft AB vill jag inledningsvis ge en bakgrund till ägarsituationen i AB Grytforsen och Rebnis Kraft AB.

I samband med att dåvarande vattenfallsstyrelsen utredde en utbyggnad av Skellefteälven i mitten av 1960-talet fördes förhandlingar med Bolidens Gruvaktiebolag (Bolidenbolaget) och Skellefteå Stad om bildande av Grytfors aktiebolag för gemensamt tillgodogörande av vattenkraften i Grytforsen. Av olika anledningar ledde förhandlingarna den gången inte till ett avtal med Skellefteå stad utan ett konsortialavtal tecknades mellan Boli-

denbolaget och vattenfallsstyrelsen. Ensam fallhöjdsinnehavare av Grytforsen var vid detta tillfälle staten. Vattenfallsstyrelsen förband sig att som likvid för tecknade aktier tillskjuta staten tillhörig vattenkraft i Grytforsen. Konstortialavtalet godkändes av riksdagen i december 1965 (prop. 1965:165, SU 191, rskr. 440).

I statsverkspropositionen för år 1971 (prop. 1971:1 bil. 15 s. 158, NU 15 och 26, rskr. 226) förordade regeringen en utbyggnad av Rebnisluspens kraftstation i Skellefteälven. Stationen tillhörde de vattenkraftprojekt som vattenfallsverket inventerat som ersättning för tidigare planerade utbyggnader i Vindelälven. Projekteringen av Rebnisluspens kraftstation bedrevs i samarbete med Skellefteå Stads Kraftverk och Boliden AB. Överläggningar i anslutning till projekteringsarbetet ledde till en överenskommelse om bildande av Rebnis Kraft AB för gemensam utbyggnad och drift av Rebnis kraftstation. I samband med bolagsbildningen förband sig vattenfallsverket att som likvid för tecknade aktier tillskjuta staten tillhörig vattenkraft i Rebnisströmmen mellan sjöarna Rebnisjaure och Hornåvan. Riksdagen godkände det ingångna avtalet (prop. 1971:145, NU 55, rskr. 358).

Vattenfallsverkets nu aktuella förvärv av Boliden Metall AB:s aktier i Grytforsen AB och Rebnis Kraft AB innebär således att staten återfår fallhöjd, som tidigare lämnats av staten som likvid för tecknade aktier.

Det faktum att Skellefteå kraftverk nu även blir delägare i Grytforsen AB kan ses som en fortsättning på de förhandlingar som inte ledde till avtal år 1965.

När Boliden AB ursprungligen trädde in som delägare i AB Grytforsen och Rebnis Kraft AB var vattenfallsverkets motiv bl. a. att verket fann det värdefullt att etablera ett samarbete med större elkonsumenter i regionen. Denna uppfattning är enligt min mening alltjämt giltig. Ett aktivt delägarskap där ägandeintresset kan kopplas till ett nyttjandeintresse kan påverka effektiviteten i kraftföretaget på ett positivt sätt. När nu Boliden Metall AB vill träda ifrån sitt delägarskap anser jag det naturligt att vattenfallsverket söker en annan delägare med intresse att utnyttja elproduktionen. I detta fall har Skellefteå Kraftverk redan en stor andel av aktierna i kraftbolagen. Eftersom hembudsskyldighet funnits i avtalet mellan parterna finner jag det naturligt att vattenfallsverket och Skellefteå Kraftverk förvärvar Boliden Metall AB:s andel. Jag delar således verkets bedömning att det är värdefullt att likartade ägarförhållanden i elproduktionsbolagen kan uppnås i hela Skellefteälven. Den administrativa förenkling som därmed uppnås kan innebära möjligheter till en sammanslagning av kraftföretag utmed älven och därmed en effektivare skötsel och administration.

Jag tillstyrker det av vattenfallsverket föreslagna förvärvet och förordar att 105 milj. kr. anvisas för detta ändamål under innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att godkänna det mellan statens vattenfallsverk och Bålforsens Kraftaktiebolag träffade avtalet om byte av krafttillgångar,

2. bemyndiga regeringen att godkänna det mellan statens vattenfallsverk, Skellefteå Kraftverk och Boliden Metall AB ingångna avtalet varigenom vattenfallsverket av Boliden Metall AB förvärvar aktier i AB Grytforsen och Rebnis Kraft AB,

3. godkänna vad jag nu har anfört om ytterligare investeringsändamål under reservationsanslaget Statens vattenfallsverk: Kraftstationer m. m.,

4. till *Statens vattenfallsverk: Kraftstationer m. m.* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 105 000 000 kr.

Förteckning

över anslag som regeringen begär på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86.

Statsutgifter

II. Justitiedepartementet

B 9	Byggnadsarbeten för polisväsendet, <i>reservationsanslag</i>	20 000 000
E 7	Byggnadsarbeten för kriminalvården, <i>reservationsanslag</i>	26 000 000

III. Utrikesdepartementet

A 10	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 750 000
F 4	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI), <i>reservationsanslag</i>	150 000

V. Socialdepartementet

E 18	Bidrag till sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut	1 350 000

VI. Kommunikationsdepartementet

A 2	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	430 000
K 2	Bidrag till Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, <i>reservationsanslag</i>	560 000

VII. Finansdepartementet

D 15	Energibesparande åtgärder i statliga byggnader, <i>reservationsanslag</i>	40 000 000

VIII. Utbildningsdepartementet

D 8	Utbildning för tekniska yrken, <i>reservationsanslag</i>	24 000 000

IX. Jordbruksdepartementet

G 3	Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m., <i>reservationsanslag</i>	4 400 000
G 4	Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m., <i>reservationsanslag</i>	2 200 000

X. Arbetsmarknadsdepartementet

Prop. 1985/86: 125

B 3	Arbetsmarknadsutbildning, <i>reservationsanslag</i>	35 000 000
B 5	Sysselsättningsskapande åtgärder, <i>reservationsanslag</i>	30 000 000
B 21	Arbetsmarknadspolitiska insatser i Malmöregionen, <i>reservationsanslag</i>	71 000 000
D 1	Statens invandrarverk, <i>förslagsanslag</i>	9 663 000

XI. Bostadsdepartementet

B 19	Bidrag till fond för fukt- och mögelskador, <i>reservationsanslag</i>	6 000 000

XII. Industridepartementet

B 15	Utveckling av näringslivet i Malmöregionen m. m., <i>reservationsanslag</i>	68 000 000
C 11	Särskilda utvecklingsinsatser i Bergslagen, <i>reservationsanslag</i>	205 000 000
C 12	Lokaliseringsbidrag till Saab-Scania AB, <i>reservationsanslag</i>	414 000 000
E 11	Statens Vattenfallsverk: Kraftstationer m. m., <i>reservationsanslag</i>	105 000 000
	<i>Summa statsutgifter</i>	1 064 503 000